

Maanmittauspäivät
Lappeenranta 17.-18.3.2005 Etelä - Karjala

Kuva: Raimo Suomela

Maanmittauspäivien standardit saivat vuonna 2005 Lappeenrannan kaupunki, Maanmittauslaitos ja Suomen Kuntaliito.

Maanmittauspäivien julkilausuma: **PAIKKATIETO JA YHTEISTYÖ**

Arkipäivän kansalaiset tietävät ja tuntevat kartan sekä sen merkityksen eri tilanteissa, on kyse sitten opastuksen tarpeesta päästä johonkin kohteeseen lomalla tai töissä, tai muusta paikan tai alueen hahmottamisesta. Tavanomaisen paperikartan ohkeen on tullut laajenevassa määrin käyttöön numeerinen kartta eli digitaalinen paikkatieto. Valtaosa kuntien ja valtion perinteisistä kartoista on muutettu digitaaliseen muotoon.

Uusissa kartoituksissa lopputulosvaatimuksena on aina digitaalinen paikkatieto. Siihen antavat mahdollisuuden kehittyneet kuvaustekniikat satelliiteista ja kameroista alkaen päätyen loppukäyttäjän tietokoneen muistikapasiteetin ja ohjelmiston monipuoliseen hyödyntämiseen. Teknisillä aloilla digitaalisen paikkatiedon soveltaminen ei ole enää ongelma.

Kaikilla aloilla on nykyään omat erityistietonsa ja ennen kaikkea rekisterinsä yleensä jo digitaalisessa muodossa. Perusasia töiden tekemisessä on aina ollut ja on oleva suuresti yleistettynä seuraava: aluksi suunnitellaan, sitten toteutetaan ja lopuksi ylläpidetään.

Digitaalisen paikkatiedon käytön laajentaminen on nähtävä molemminpuolisenä toimena. Paikkatiedon tuottajan on osattava markkinoida tuotteensa ja vastaavasti ominaisuustiedon haltijan on oivallettava paikkatiedon mahdollisuudet

ominaisuustiedon soveltamisessa.

Paikkatiedon haltijoina valtio ja kuntasektori yhdessä muodostavat erittäin suuren pääomaosuuden. Paikkatiedon lisäksi ne hallitsevat rekisteritietoja, jotka koskevat meitä jokaista. Rajoituksena on tietenkin tietoturva ja yksilön suoja. Yhteistyö valtion ja kuntien kesken on numeerisen rekisteritiedon ylläpidossa jatkuvasti lisääntynyt. Viimeisin esimerkki on uuden kiinteistötietojärjestelmän kiinteistöosa, joka otetaan käyttöön virallisesti koko maassa kesäkuun alussa.

Yhteistyöllä ei ole muuta vaihtoehtoa kuin edelleen laajeta. Seuraavana hankkeena on todennäköisesti suunnitelmarekisteri, joka samalla, kun se yksinkertaistaa viranomaistoimintaa, niin myös antaa helpommin tietoa tavalliselle kuntalaiselle ja kansalaiselle. Digitaalinen paikkatieto liittyy oleellisesti suunnitelmarekisterissä ominaisuustietoihin.

Matkapuhelimet, henkilökohtaiset tietokoneet ja digitelevisiot antavat omat mahdollisuutensa digitaalisen paikkatiedon hyödyntämiseen. Paikkatiedon omistajien ja tuottajien tulee saada myytyä niin henkisesti kuin myös konkreettisesti se tieto ja tietotaito, mikä paikkatiedoilla nykyajan yhteiskunnassa kasvavassa määrin tulee olemaan. Koulutus ja tiedon muu lisääminen on haasteellinen tehtävä käyttäjien ja tuottajien puolella.

Maanmittausalan edistämissäätiön apurahat

Säätiön apurahat jaettiin vuodelle 2005 Maanmittauspäivien yhteydessä Lappeenrannassa seuraavasti:

- **Airaksinen, Markku:** Väitöskirjan (Summa-arvo metsän markkina-arvon indikaattorina) viimeistely 1 890 eur.
- **Heikkinen, Jussi:** Väitöskirjan kielentarkastus ja painatuskulut. 1 500 eur.
- **Kotilainen, Seija:** Väitöskirjatyöhön (Väylähankkeet ja asiakkaat) 1 890 eur.
- **Lindholm, Anna-Liisa:** Väitöskirjan loppuunsaattaminen (”Kiinteistöjohtamisen lisäarvo yrityksen ydintoiminnalle”) 1 500 eur
- **Maanmittausosasto:** Maanmittausosaston 100-vuotishistoriaan. 1 000 eur
- **Rönnholm, Petri:** Väitöskirjatyöhön (Ympäristön kartoittaminen yhdistämällä laserkeilausaineistoa ja digitaalisia kuvia) 2 000 eur.

Maanmittauspäivien standardit

Maanmittauspäivien standardien saajat ja jakoperusteet v. 2005:

- **Standaari n:o 12: Lappeenrannan kaupunki**
Lappeenrannan kaupunki on myönteisellä suhtautumisellaan mahdollistanut tämänkertaisten maanmittauspäivien järjestämisen paikkakunnalla mm. osoit-

tamalla tilat ja työvoimaa päivien järjestelyihin.

– **Standaari n:o 13: Maanmittauslaitos**

Maanmittauslaitos on ollut myötävaikuttamassa Maanmittauspäivien onnistumiseen niin luentojen osalta kuin taloudellisella panoksella. Se on ottanut Maanmittauspäivät osaksi omaa koulutustaan.

– **Standaari n:o 14: Suomen Kuntaliitto**

Suomen Kuntaliiton panos Maanmittauspäivien onnistumisessa on ollut merkittävä erityisesti ohjelman suunnittelun ja luentojen osalta.

MIL:n tunnustuspalkinto 2005

Suomen Maanmittausinsinöörien Liitto ry. on myöntänyt vuoden 2005 tunnustuspalkintonsa **Genimap Oy:**lle julkaisusta *GALA – Suuri maailmankartasto*.

GALA – Suuri maailmankartasto on ensimmäinen kokonaan Suomessa valmistettu isokokoinen maailmankartasto. Kartasto on korkealaatuinen kartta- ja tietokirja. Lähes koko maailma pohjoisia asumattomia alueita lukuun ottamatta esitetään samassa mittakaavassa 1:5 miljoonaa alueiden vertailun helpottamiseksi. Julkaisussa on korostettu Suomea ja sen lähialueita Pohjoismaita ja Baltiaa.

Kartaston tietosivujen tekstien kirjoittajat ovat eri alojen suomalaisia asiantuntijoita. Maantieteellisten ilmiöiden lisäksi tietosivuilla käydään läpi Suomen historiaa viimeisimmästä jääkaudesta aina Euroopan unioniin liittymiseen saakka. Uutuutena kartastossa ovat mukana myös Unescon maailmanperintökohteet sekä suomalaisille tutut saarilomakohteet. Teos oli myös Tieto-Finlandia 2005 -ehdokkaana.

Suomen Maanmittausinsinöörien Liitto ry. luovutti tunnustuspalkintonsa, graniittisen rajapyykin n:o 16 Genimap Oy:lle 17.3.2005 Maanmittauspäivien avajaisissa Lappeenrannassa. Liiton ensimmäinen tunnustuspalkinto myönnettiin vuonna 1987.

Karttafriikki valtiosihteeri vierailulla

Valtiosihteeri **Pekka Pesonen** maa- ja metsätalousministeriöstä teki pikavierailun Maanmittauslaitokseen. Laitoksen yleisesittelyn jälkeen esiteltiin Karttapaikkaa, joka kuten aina, kiinnosti. Pesonen ilmoitti olevansa karttafriikki ja hankkivansa joka matkalta mahdollisimman paljon kartoja – niinpä taisi käydä myös matkallaan Maanmittauslaitokseen.

Maanmittauslaitoksen arkisto käyttöön 29.4.

Jyväskylän maakunta-arkiston viereen on noussut uusi rakennus, jossa Maanmittauslaitoksen arkisto aloitti toimintansa huhtikuun lopussa. Näihin tiloihin siirretään vuoden 2005 aikana kaikki maanmittaustoimitusten alkuperäiset asiakirjat ja kartat 13 paikkakunnalta.

Maanmittaustoimituksissa syntyvistä asiakirjoista ja kartoista merkittävä osa on säilytettävä pysyvästi. Maanmittausarkistot ovat kovassa käytössä, eivätkä kymmeniä, jopa satoja vuosia vanhat asiakirjat ja kartat enää kestä jatkuvaa tutkimista ja kopiointia. Arkistojen siirrolla erityisvaatimukset täyttäviin tiloihin varmistetaan näiden aineistojen säilyminen.

Arkistorakennukseen sijoitetaan myös yksi Maanmittauslaitoksen tietokonekeskuksista. Yhteensä 23 työntekijää siirtyy toukokuussa uuteen Jyväskylän arkistorakennukseen.

Arkistorakennuksessa joulukuussa sattuneen tulipalon vahingot rajoittuivat pääasiassa ylimpään kerrokseen ja palosta aiheutuneet korjaustyöt on saatu lähes valmiiksi. Maanmittauslaitoksen käyttöön arkistorakennus luovutetaan 29.4.2005. Tavoitteena on, että nyt vastaanotettava rakennus on aivan yhtä hyvä ellei parempikin kuin ennen paloa.

Arkistorakennuksessa on painotettu tilojen toiminnallisuutta, sisäistä logistiikkaa ja arkistotilojen erityisvaatimuksia esimerkiksi lämpötilojen ja kosteuden hallinnassa. Suuri osa kattoikkunallisen aulan ympärille sijoituvista työtiloista on arkisto- ja atk-tekniisiä erikoistyötiloja. Varsinaiset arkistotilat sijoittuvat talon päätyihin ja osin kellarikerrokseen.

Atk-keskuksen atk-tuotantotoimintaa varten on rakennettu uusi konesali. Jyvä-

kylään keskitetään Maanmittauslaitoksen sovellusten käyttöpalvelut, tietovarastojen hoito sekä, tietoteknisen infrastruktuurin kehittäminen ja ylläpito.

Vaikka alkuperäiset aineistot muuttavat Jyväskylään, säilyy maanmittausarkistojen asiakaspalvelu kaikissa Maanmittauslaitoksen toimipisteissä. Suurin osa aineistosta on mikrofilmattu ja kunkin toimipisteen asiakaspalvelussa on käytössä oman alueen mikrofilmit. Mikäli mikrofilmi ei riitä, tilataan alkuperäisestä asiakirjasta tai kartasta jäljennös kopiona tai sähköisessä muodossa Jyväskylästä. Arkistojen muuton ajan alkuperäiset aineistot ovat poissa käytöstä noin kaksi viikkoa.

Kevään 2005 aikana Maanmittauslaitoksessa otetaan käyttöön sähköinen arkisto. Sinne tallennetaan maanmittaustoimitusten asiakirjat ja kartat vuodesta 2005 lähtien. Sähköiseen arkistoon viedään myös osia aikaisemmin arkistoiduista aineistoista.

Sähköinen arkisto tulee karttumaan vuosittain siten, että vuosikymmenen loppuun mennessä se tulee pääosin korvaamaan mikrofilmit käyttöarkistona. Se tulee parantamaan myös arkiston asiakaspalvelua; siellä oleva aineisto on kaikkien toimipisteiden käytössä ja se on saatavana sekä paperitulosteina että tiedostoina.

Maanmittauslaitoksen arkisto sijaitsee Jyväskylän maakunta-arkiston vieressä ja alkuperäisen aineiston tutkiminen on mahdollista maakunta-arkiston tiloissa. Yhteistyö maakunta-arkiston kanssa alkaa 1.8.2005 sitä mukaan, kun alkuperäiset aineistot on siirretty Jyväskylään.

Lisätietoja ja arkistokohtaiset muuttoaikataulut löytyvät osoitteesta www.maanmittauslaitos.fi.

Skannerien asentajat Thomas Andersson, DMS, Ilkka Holvio, DMS (vas.) sekä arkistokeskuksen väkeä: Ossi Leinonen, Risto Rytönen, Sirpa Rantanen ja Hannu Tawast tarkastelivat ensimmäisiä skannausjälkiä.

